

**EUROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA
kako je izmijenjena Protokolom br. 11**

(datum stupanja na snagu 1. studeni 1998.)

European Treaty Series, No. 5

Napomena o tekstu

Tekst je ove konvencije izmijenjen prema odredbama Protokola broj 3 (ETS No. 45), koji je stupio na snagu 21. rujna 1970, Protokola broj 5 (ETS No. 55), koji je stupio na snagu 20. prosinca 1971 i Protokola broj 8 (ETS No. 118), koji je stupio na snagu 1. siječnja 1990 i također uključio tekst Protokola broj 2 (ETS No. 44), koji je u skladu sa člankom 5. stavak 3 istoga, bio integralni dio ove konvencije od njenog stupanja na snagu 21. rujna 1970. Sve odredbe koje su bile izmijenjene ili dodate ovim protokolima, zamijenjene su Protokolom broj 11, od datuma njegovog stupanja na snagu 1. studenog 1998. Od tog datuma, Protokol broj 9 (ETS No. 140), koji je stupio na snagu 1. listopada 1994, je ukinut.

KONVENCIJA O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA¹

Rim, 4. XI 1950. godine

Vlade potpisnice, kao članice Savjeta Europe,

Imajući u vidu Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima, koju je Generalna skupština Ujedinjenih naroda proglasila 10. prosinca 1948. godine;

Smatrajući da ova deklaracija ima za cilj da učini sigurnim univerzalno i stvarno priznavanje i štovanje u njoj proklamiranih prava;

Smatrajući da je cilj Savjeta Europe da se ostvari veće jedinstvo među njegovim članicama i da je jedan od načina postizanja tog cilja očuvanje i daljnje provođenje ljudskih prava i temeljnih sloboda;

Potvrđujući ponovo svoju duboku vjeru u one temeljne slobode koje čine temelje pravde i mira u svijetu, a koje se s jedne strane najbolje štite stvarnom političkom demokracijom a s druge zajedničkim shvaćanjem i štovanjem ljudskih prava o kojima ovise;

Odlučne kao vlade europskih zemalja s istim strijemljenjima i zajedničkim naslijeđem političkih tradicija, ideala, slobode i vladavine prava, da poduzmu prve korake ka zajedničkom provođenju određenih prava navedenih u Univerzalnoj deklaraciji;

Suglasile su se o slijedećem:

Članak 1.

Obveza štovanja ljudskih prava

Visoke strane ugovornice jamče svim osobama pod svojom jurisdikcijom prava i slobode utvrđene u Dijelu I ove konvencije.

Dio I - Prava i slobode

Članak 2.

Pravo na život

1 Pravo je na život svakog čovjeka zaštićeno zakonom. Nitko ne može biti namjerno lišen života, osim kod izvršenja smrtne kazne po presudi suda, kojom je proglašen krivim za zločin za koji je ova kazna predviđena zakonom.

2 Lišenje života nije u suprotnosti sa ovim člankom ako proizilazi iz uporabe sile koja je apsolutno neophodna:

¹ Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 06/99

- a u obrani svakog pojedinca od nezakonitog nasilja;
- b prilikom zakonitog lišenja slobode ili sprječavanja bjekstva osobe koja je zakonito lišena slobode;
- c u akciji poduzetoj, sukladno zakonu, radi gušenja nemira ili pobune.

Članak 3.
Zabrana mučenja

Nitko neće biti podvrgnut torturi, neljudskom ili ponižavajućem postupku ili kažnjavanju.

Članak 4.
Zabrana ropstva i prinudnog rada

- 1 Nitko neće biti držan u ropstvu ili položaju ropske ovisnosti.
- 2 Nitko neće biti primoravan da obavlja prinudni ili obvezni rad.
- 3 Za uporabu ovog članka izraz "prinudni ili obvezni rad" ne uključuje:
 - a bilo koji rad koji se normalno zahtijeva od osobe koja se nalazi u zatvoru sukladno odredbama članka 5. ove konvencije, ili za vrijeme uvjetnog otpusta;
 - b bilo koju službu vojne prirode ili, u slučaju odbijanja služenja vojne obveze u zemljama gdje se to dozvoljava, bilo koju drugu službu umjesto obveznog služenja vojne obveze;
 - c bilo koju službu koja se zahtijeva u slučaju izvanredne situacije ili katastrofe koja ugrožava život ili blagostanje zajednice;
 - d bilo koji rad ili službu koji su dio uobičajenih građanskih obveza.

Članak 5.
Pravo na slobodu i sigurnost

1 Svako ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti. Nitko ne smije biti lišen slobode izuzev u niže navedenim slučajevima i sukladno zakonom propisanim postupkom:

- a zakonitog lišenja slobode po presudi nadležnog suda;
- b zakonitog hapšenja ili lišenja slobode zbog nepovिनovanja zakonitom nalogu suda ili u cilju osiguranja izvršenja bilo koje obveze propisane zakonom;
- c zakonitog hapšenja ili lišenja slobode glede privođenja nadležnoj sudbenoj vlasti, kada postoji opravdana sumnja da je ta osoba izvršila krivično djelo ili kada postoje valjani razlozi da se osoba spriječi da izvrši krivično djelo ili da, nakon izvršenja krivičnog djela, pobjegne;

- d lišenja slobode malodobnika, prema zakonitom nalogu, radi odgajanja pod nadzorom ili zakonitog pritvaranja zbog privođenja nadležnoj vlasti;
- e zakonitog lišenja slobode osoba da bi se spriječilo širenje neke zarazne bolesti, pritvaranja mentalno oboljelih osoba, alkoholičara ili narkomana ili skitnica;
- f zakonitog hapšenja ili lišenja slobode osobe u cilju sprječavanja ilegalnog ulaska u zemlju ili osobe protiv koje je u toku postupak deportacije ili ekstradicije.

2 Svako tko je uhapšen bit će odmah obaviješten, na jeziku koji razumije, o razlozima hapšenja i o svim optužbama protiv njega.

3 Svako tko je uhapšen ili lišen slobode prema odredbama stavka 1(c) ovog članka mora odmah biti izveden pred sudiju ili drugu službenu osobu zakonom ovlaštenu da vrši sudbenu vlast i mora imati pravo na suđenje u razumnom roku ili na puštanje na slobodu do suđenja. Puštanje se na slobodu može uvjetovati garancijama o pojavljivanju na suđenju.

4 Svako kome je uskraćena sloboda hapšenjem ili lišavanjem slobode ima pravo uložiti žalbu sudu kako bi sud, u kratkom roku, razmotrio zakonitost lišavanja slobode i ukoliko ono nije bilo zakonito naložio oslobađanje.

5 Svako tko je bio žrtva hapšenja ili lišavanja slobode protivno odredbama ovog članka ima pravo na obeštećenje.

Članak 6.

Pravo na pravično suđenje

1 Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi malodobnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao nanijeti štetu interesima pravde.

2 Svako tko je optužen za krivično djelo smatra se nevinim dok se njegova krivica po zakonu ne dokaže.

3 Svako tko je optužen za krivično djelo ima sljedeća minimalna prava:

- a da odmah, na jeziku koji razumije, bude detaljno obaviješten o prirodi i razlogu optužbe protiv njega;
- b da mu se osiguraju vrijeme i uvjeti neophodni za pripremanje obrane;
- c da se brani sam ili uz pomoć branitelja koga sam izabere ili, ukoliko ne raspolaže sredstvima da plati branitelja, da ga dobije besplatno, kada to nalažu interesi pravde;
- d da sam ispituje ili zahtijeva ispitivanje svjedoka optužbe i da se prisustvo i saslušanje svjedoka obrane odobri pod uvjetima koji važe i za svjedoka optužbe;

e da koristi besplatnu pomoć tumača ukoliko ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi na sudu.

Članak 7.

Kažnjavanje samo na temelju zakona

1 Nitko se ne može smatrati krivim za krivično djelo nastalo činjenjem ili nečinjenjem koje nije predstavljalo krivično djelo u vrijeme izvršenja, prema nacionalnom ili međunarodnom pravu. Isto tako, izrečena kazna neće biti teža od one koja se primjenjivala u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

2 Ovaj članak ne utječe na suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema općim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda.

Članak 8.

Pravo na štovanje privatnog i obiteljskog života

1 Svako ima pravo na štovanje svog privatnog i obiteljskog života, doma i prepiske.

2 Javna vlast se ne miješa u vršenje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to neophodna mjera u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, gospodarske dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala ili zaštite prava i sloboda drugih.

Članak 9.

Sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti

1 Svako ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjere: ovo pravo uključuje slobodu da promjeni vjeru ili uvjerenje i slobodu, sam ili zajedno sa drugima i javno ili privatno, da manifestira svoju vjeru ili uvjerenje, obredom, propovijedanjem i vršenjem vjerskih dužnosti i rituala.

2 Sloboda manifestiranja svoje vjere ili svojih uvjerenja će podlijevati samo onim ograničenjima predviđenim zakonom i koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu javne sigurnosti, zaštite javnog poretka, zdravlja ili morala ili zaštite prava i sloboda drugih.

Članak 10.

Sloboda izražavanja

1 Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj članak ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

2 Ostvarivanje ovih sloboda, budući da uključuje obveze i odgovornosti, može podlijevati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje neophodne u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili

prava drugih, sprječavanja širenja povjerljivih informacija ili u interesu očuvanja autoriteta i nepristranosti sudstva.

Članak 11.
Sloboda okupljanja i udruživanja

1 Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja s drugima, uključujući i pravo osnivanja sindikata i pridruživanja sindikatima zbog zaštite svojih interesa.

2 Ova prava neće biti ograničena izuzev na način propisan zakonom i koji je neohodan u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti ili javne sigurnosti, u cilju sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja ili morala ili zaštite prava sloboda drugih. Ovim člankom se ne zabranjuje uvođenje zakonitih ograničenja na ona prava koja uživaju pripadnici oružanih snaga, policije ili državne administracije.

Članak 12.
Pravo na sklapanje braka

Od trenutka kada postanu sposobni za brak, muškarac i žena imaju pravo da stupe u brak i zasnuju obitelj prema nacionalnim zakonima kojima se regulira ostvarivanje ovog prava.

Članak 13.
Pravo na djelotvorni pravni lijek

Svako čija su prava i slobode, priznata ovom konvencijom, narušena ima pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinile osobe u vršenju svoje službene dužnosti.

Članak 14.
Zabrana diskriminacije

Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, sveza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

Članak 15.
Odstupanje u izvanrednim okolnostima

1 U doba rata ili druge javne opasnosti koja prijete opstanku nacije, svaka visoka strana ugovornica može poduzeti mjere koje odstupaju od njenih obveza po ovoj konvenciji, i to u najnužnijoj mjeri koju zahtijeva hitnost situacije, s tim da takve mjere ne budu u neskladu s njenim drugim obvezama prema međunarodnom pravu.

2 Prethodna odredba ne dopušta odstupanje od članka 2. osim u pogledu smrti prouzrokovane zakonitim ratnim postupcima, ili članka 3. i 4, stavak 1. i članka 7.

3 Svaka visoka strana ugovornica koja koristi svoje pravo da odstupi od odredbi Konvencije obavještava u potpunosti Generalnog sekretara Savjeta Europe o mjerama koje poduzima i razlozima za njih. Ona, također, obavještava Generalnog tajnika Savjeta Europe

kada takve mjere prestaju djelovati i kada se odredbe Konvencije ponovo počinju u potpunosti primjenjivati.

Članak 16.
Ograničenja političke aktivnosti stranaca

Nijedna od odredbi iz članka 10, 11. i 14. neće se tumačiti tako da sprječava visoke strane ugovornice da ograničavaju političku djelatnost stranaca.

Članak 17.
Zabrana zlouporabe prava

Ništa u ovoj konvenciji ne može se tumačiti tako da podrazumijeva pravo bilo koje države, skupine ili osoba da se upuste u neku djelatnost ili izvrše neki čin koji je usmjeren na poništavanje bilo kog od navedenih prava i sloboda ili na njihovo ograničavanje u većoj mjeri od one koja je predviđena Konvencijom.

Članak 18.
Granice korištenja ograničenja prava

Ograničenja za navedena prava i slobode, dozvoljena prema ovoj konvenciji, neće se primjenjivati u bilo koje druge svrhe osim onih za koje su predviđena.

Dio II - Europski sud za ljudska prava

Članak 19.
Uspostavljanje Suda

Da bi se osiguralo štovanje obveza koje su visoke strane ugovornice u Konvenciji i njenim protokolima preuzele, bit će uspostavljen Europski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu "Sud"). Sud će djelovati na trajnom temelju.

Članak 20.
Broj sudaca

Broj sudaca koji će sačinjavati Sud bit će jednak broju visokih strana ugovornica.

Članak 21.
Uvjeti za obavljanje službe

1 Suci moraju imati visoki moralni ugled i posjedovati kvalifikacije potrebite za obavljanje visokih sudbenih funkcija, odnosno biti priznati pravni stručnjaci.

2 Suci djeluju u osobnom svojstvu.

3 Tijekom svog mandata sudije se ne mogu baviti poslovima koji su inkompatibilni s njihovom neovisnošću, nepristrasnošću ili zahtjevima stalne službe; sva pitanja u svezi s primjenom ovog stava rješava Sud.

Članak 22. ***Izbor sudaca***

1 U odnosu na svaku visoku stranu ugovornicu suce bira Parlamentarna skupština većinom glasova sa liste od tri kandidata koje imenuje visoka strana ugovornica.

2 Isti postupak se primjenjuje za popunu Suda glede pristupanja novih visokih strana ugovornica, kao i prilikom popunjavanja upražnjenih mjesta.

Članak 23. ***Trajanje mandata***

1 Suci se biraju na period od šest godina. Oni se mogu ponovo birati. Međutim, mandat jedne polovice sudaca izabranih na prvim izborima ističe poslije tri godine.

2 Suci čiji mandat ističe na kraju početnog trogodišnjeg perioda žrijebom određuje Generalni tajnik Savjeta Europe neposredno poslije izbora.

3 Da bi se osiguralo da se, koliko je to moguće, mandat jedne polovice sudaca obnavlja svake tri godine, Parlamentarna skupština može prije svakih slijedećih izbora odlučiti da mandat ili mandati jednog ili više sudaca ne bude dulji ili kraći od šest godina, ali ne dulji od devet niti kraći od tri godine.

4 U slučaju kad se radi o više mandata, a Parlamentarna skupština primjenjuje prethodni stavak, Generalni tajnik Savjeta Europe žrijebom raspoređuje mandate neposredno poslije izbora.

5 Sudac izabran na mjesto suca čiji mandat nije istekao obavlja dužnost svog prethodnika do okončanja njegovog mandata.

6 Sucu mandat ističe kada navršši sedamdeset godina.

7 Suci ostaju na dužnosti dok ne budu zamijenjeni. Međutim, oni nastavljaju da rade na predmetima koje su već uzeli u razmatranje.

Članak 24. ***Razriješenje***

Sudac se ne može razriješiti svoje funkcije dok drugi suci ne odluče dvotrećinskom većinom da on više ne ispunjava potrebne uvjete.

Članak 25. ***Tajništvo i pravni suradnici***

Sud ima tajništvo čije se funkcije i organizacija određuju Poslovníkom Suda. Sudu pomažu pravni suradnici.

Članak 26. ***Plenum Suda***

Sud u Plenumu:

- a bira predsjednika i jednog ili dva dopredsjednika Suda na period od tri godine; oni se mogu ponovo birati;
- b ustanovljava vijeća za utvrđeni vremenski period;
- c bira predsjednike vijeća suda; oni se mogu ponovo birati;
- d usvaja poslovnik Suda; i
- e bira tajnika Suda i jednog ili više njegovih zamjenika.

Članak 27. ***Komiteti, vijeća i Veliko vijeće***

1 Sud razmatra predmete u komitetima od tri suca, vijećima od sedam sudaca i u Velikom vijeću od sedamnaest sudaca. Vijeća suda uspostavljaju komitete za utvrđeni vremenski period.

2 *Ex officio* u sastav vijeća i Velikog suda ulazi sudac izabran sa liste zainteresirane države ili, ako takvog nema ili nije u mogućnosti da učestvuje u radu, druga osoba po njenom izboru koja će obavljati sudbenu funkciju.

3 U sastav Velikog vijeća također ulaze predsjednik Suda i dopredsjednici, predsjednici vijeća i drugi suci izabrani sukladno poslovniku Suda. Kada se predmet iznese pred Veliko vijeće na temelju članka 43, nijedan sudac iz vijeća koje je donijelo presudu neće učestvovati u radu Velikog vijeća, s izuzetkom predsjednika vijeća i sudije koji je predstavljao zainteresirane države članice.

Članak 28. ***Izjave odbora o neprihvatljivosti***

Komitet može jednoglasnom odlukom da proglasi neprihvatljivom ili da skine s liste predmeta pojedinačnu predstavku podnijetu na temelju članka 34, ako se takva odluka može donijeti bez daljnjeg ispitivanja. Ova odluka je konačna.

Članak 29. ***Odluke vijeća o prihvatljivosti i utemeljenosti***

1 Ako nije donijeta odluka sukladno članku 28. vijeće odlučuje o prihvatljivosti i utemeljenosti pojedinačnih predavki podnijetih na temelju članka 34.

2 Vijeće odlučuje o prihvatljivosti i utemeljenosti međudržavnih predavki podnijetih na temelju članka 33.

3 Odluka o prihvatljivosti se donosi posebno, osim kada Sud, u izuzetnim slučajevima, drukčije odluči.

Članak 30.
Ustupanje nadležnosti Velikom vijeću

Ako se povodom predmeta koji vijeće razmatra pokrene neko ozbiljno pitanje od značaja za tumačenje Konvencije ili protokola uz nju, ili ako rješenje pitanja pred Vijećem može da dovede do rezultata koji nije u suglasnosti s nekom prethodno donijetom odlukom Suda, vijeće može sve dok ne donese presudu, da ustupi nadležnost Velikom vijeću, izuzev kada se tome protivi jedna od stranaka u sporu.

Članak 31.
Ovlasti Velikog vijeća

Veliko vijeće:

a odlučuje o predstavkama podnijetim na temelju članka 33. ili članka 34, kada mu neko vijeće ustupi nadležnost na temelju članka 30. ili kada mu je predmet upućen na temelju članka 43; i

b razmatra zahtjeve za savjetodavna mišljenja podnijeta na temelju članka 47.

Članak 32.
Nadležnost Suda

1 Nadležnost se Suda proteže na sva pitanja koja se tiču tumačenja i primjene ove konvencije i protokola uz nju, a koja su mu upućena na temelju članka 33, 34. i 47.

2 U slučaju spora da li je Sud nadležan, odlučuje Sud.

Članak 33.
Međudržavni sporovi

Svaka visoka strana ugovornica može ukazati Sudu na svaku povredu odredbi Konvencije ili protokola uz nju koju je navodno počinila neka druga strana ugovornica.

Članak 34.
Pojedinačne predstavke

Sud može da prima predstavke od svake osobe, nevladine organizacije ili skupine osoba koji tvrde da su žrtve povrede prava ustanovljenih Konvencijom ili protokolima uz nju, učinjene od strane neke visoke strane ugovornice. Visoke strane ugovornice obvezuju se da ni na koji način ne ometaju stvarno rješenje ovog prava.

Članak 35. ***Uvjeti prihvatljivosti***

1 Sud može uzeti predmet u postupak tek kada se iscrpe svi unutarnji pravni lijekovi, sukladno općepriznatim načelima međunarodnog prava, i u roku od šest mjeseci od dana kada je donijeta pravomoćna odluka.

2 Sud ne postupa po pojedinačnoj predstavci podnijetoj na temelju članka 34. koja je:

a anonimna; ili

b u suštini istovjetna s pitanjem koje je sud već razmatrao, ili koja je već podnijeta nekoj drugoj međunarodnoj instanci glede ispitivanja, odnosno rješavanja a ne sadrži nove relevantne činjenice.

3 Sud proglašava neprihvatljivom svaku pojedinačnu predstavku podnijetu na temelju članka 34. za koju smatra da je inkompatibilna s odredbama Konvencije ili protokola uz nju, očigledno neosnovana, ili predstavlja zlouporabu prava na predstavku.

4 Sud odbacuje svaku predstavku koju smatra neprihvatljivom glede ovog članka. On to može učiniti u svakoj fazi postupka.

Članak 36. ***Intervencija treće strane***

1 Visoka strana ugovornica čiji je podnositelj predstavke državljanin ima pravo da podnese pisani podnesak i učestvuje u saslušanju u svim predmetima pred vijećem ili Velikim vijećem.

2 Predsjednik Suda može u interesu ispravnog postupanja pozvati visoku stranu ugovornicu koja nije strana u postupku ili svaku zainteresiranu osobu koja nije podnositelj predstavke da podnesu pisani podnesak ili uzmu učešća u saslušanju.

Članak 37. ***Skidanje predavki***

1 Sud u svakoj fazi postupka može odlučiti da skine predstavku sa liste predmeta ako se na temelju okolnosti može zaključiti:

a da podnositelj predstavke ne namjerava da dalje učestvuje u postupku; ili

b da je predmet razriješen; ili

c da iz svakog drugog razloga koji Sud utvrdi nije više opravdano nastaviti sa ispitivanjem predstavke.

Međutim, Sud nastavlja s ispitivanjem predstavke ako je to potrebno glede štovanja ljudskih prava ustanovljenih Konvencijom i protokolima uz nju.

2 Sud može odlučiti da predstavku vrati na svoju listu predmeta ako smatra da okolnosti to opravdavaju.

Članak 38.

Ispitivanje predmeta i postupak prijateljskog rješenja

- 1 Ako Sud proglasi predstavku prihvatljivom, on:
 - a nastavlja ispitivanje predmeta zajedno s predstavnicima stranaka i, ako je to potrebno, preuzima istragu, za čije će mu učinkovito provođenje države u pitanju pružiti sve potrebne olakšice.
 - b stavlja se na raspolaganje zainteresiranim stranama u sporu kako bi se postiglo prijateljsko rješenje zasnovano na štovanju ljudskih prava utvrđenih Konvencijom i protokolima uz nju.
- 2 Postupak koji se vodi na temelju stavka 1.b povjerljive je prirode.

Članak 39.

Postizanje prijateljskog rješenja

Ako se postigne prijateljsko rješenje, Sud skida predmet sa svoje liste odlukom koja sadrži kratak opis činjenica i postignutog rješenja.

Članak 40.

Javna rasprava i pristup dokumentima

- 1 Rasprave su javne, osim kada Sud u posebnim okolnostima odluči drukčije.
- 2 Dokumenti deponirani kod tajnika dostupni su javnosti, osim kada predsjednik Suda odluči drukčije.

Članak 41.

Pravično zadovoljstvo

Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili protokola uz nju, a unutarnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo dijelomičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci.

Članak 42.

Presude vijeća

Presude vijeća postaju pravomoćne sukladno odredbama članka 44, stavak 2.

Članak 43.

Obraćanje Velikom vijeću

1 U roku od tri mjeseca od dana donošenja presude vijeća svaka stranka može, u posebnim slučajevima, da zahtijeva da se predmet iznese pred Veliko vijeće.

2 Odbor od pet sudaca Velikog vijeća prihvatit će zahtjev ako se predmet tiče nekog ozbiljnog pitanja vezanog za tumačenje Konvencije ili ozbiljnog pitanja od opće važnosti.

3 Ako odbor prihvati zahtjev, Veliko vijeće odlučuje o predmetu presudom.

Članak 44. ***Konačna presuda***

1 Presuda Velikog vijeća je konačna.

2 Presuda vijeća postaje konačna:

a kada stranke izjave da neće zahtijevati da se predmet iznese pred Veliko vijeće; ili

b tri mjeseca poslije donošenja presude, ako se ne zatraži da se predmet iznese pred Veliko vijeće; ili

c kada odbor Velikog vijeća odbije zahtjev za razmatranje na temelju članka 43.

3 Konačna presuda se objavljuje.

Članak 45. ***Obrazloženje presuda i odluka***

1 Obrazloženje se daje za presude i za odluke kojima se predstavka proglašava prihvatljivom ili neprihvatljivom.

2 Ako presuda u cijelosti ili u jednom svom dijelu ne predstavlja jednoglasno mišljenje sudaca, svaki sudac ima pravo da iznese izdvojeno mišljenje.

Članak 46. ***Obveznost i izvršenje presuda***

1 Visoke strane ugovornice preuzimaju obvezu da se povinuju konačnoj presudi Suda u svakom predmetu u kome su stranke.

2 Konačna odluka Suda se dostavlja Komitetu ministara koji nadgleda njeno izvršenje.

Članak 47. ***Savjetodavna mišljenja***

1 Na zahtjev Komiteta ministara Sud može da daje savjetodavna mišljenja o pravnim pitanjima koja se tiču tumačenja Konvencije i protokola uz nju.

2 Takva se mišljenja ne mogu baviti pitanjima koja se odnose na sadržaj ili obuhvat prava i sloboda ustanovljenih Dijelom i Konvencijom i protokolima uz nju, kao ni bilo kojim drugim pitanjem koje bi Sud ili Komitet ministara mogli da razmatraju u svezi s postupcima koji se mogu pokrenuti sukladno Konvenciji.

3 Za odluke Komiteta ministara da zahtijeva savjetodavno mišljenje Suda potrebna je većina glasova predstavnika koji učestvuju u radu Komiteta.

Članak 48.
Savjetodavna nadležnost Suda

Sud odlučuje da li zahtjev za davanje savjetodavnog mišljenja koji podnese Komitet ministara spada u njegovu nadležnost određenu člankom 47.

Članak 49.
Obrazloženje savjetodavnih mišljenja

- 1 Savjetodavna mišljenja Suda se obrazlažu.
- 2 Ako savjetodavno mišljenje u cijelosti ili jednom svom dijelu ne predstavlja jedno-glasno mišljenje sudaca, svaki sudac ima pravo da iznese izdvojeno mišljenje.
- 3 Savjetodavna mišljenja Suda dostavljaju se Komitetu ministara.

Članak 50.
Troškovi Suda

Troškove Suda snosi Savjet Europe.

Članak 51.
Privilegije i imuniteti sudaca

Tijekom vršenja svoje dužnosti suci uživaju privilegije i imunitete predviđene člankom 40. Statuta Savjeta Europe i sporazumima donijetim na temelju njega.

Dio III - Razne odredbe

Članak 52.
Upiti Generalnom tajniku

Po prijemu zahtjeva Generalnog tajnika Savjeta Europe, svaka visoka strana ugovornica dostavlja traženo objašnjenje o načinu na koji se u njenom unutarnjem pravu osigurava stvarna primjena svake od odredbi ove konvencije.

Članak 53.
Osiguranje postojećih ljudskih prava

Ništa se u ovoj konvenciji neće tumačiti kao ograničavanje ili derogiranje bilo kojih ljudskih prava i temeljnih sloboda koje mogu biti osigurane zakonima bilo koje visoke strane ugovornice ili bilo kojim drugim sporazumom čija je ona članica.

Članak 54.
Ovlasti Komiteta ministara

Ništa u ovoj konvenciji nije na štetu ovlasti Komiteta ministara utvrđenih Statutom Savjeta Europe.

Članak 55.
Isključenje drugih načina za rješavanje spora

Visoke strane ugovornice suglasile su se da se neće koristiti, osim u slučaju posebnog sporazuma, postojećim međusobnim ugovorima, konvencijama ili deklaracijama glede podnošenja putem žalbe na spor koji proizilazi iz tumačenja ili primjene ove konvencije da bi ga riješile drugim sredstvima rješavanja od onih predviđenih ovom konvencijom.

Članak 56.
Teritorijalna primjena

1 Svaka država može, prilikom ratifikacije, ili u svako drugo vrijeme kasnije, izjaviti putem notifikacije upućene Generalnom tajniku Savjeta Europe da se ova konvencija, pod rezervom stavka 4. ovog članka, primjenjuje na sve ili samo na neki teritorij čiji su međunarodni odnosi u njenoj nadležnosti.

2 Konvencija će se primjenjivati na teritorij ili teritorije navedene u notifikaciji poslije trideset dana od dana kada je notifikaciju primio Generalni tajnik Savjeta Europe.

3 Odredbe ove konvencije bit će primijenjene na tim teritorijima, s dužnom pažnjom u odnosu na lokalne potrebe.

4 Svaka država koja je dala izjavu sukladno prvom stavku ovog članka može, u svako doba kasnije, izjaviti, u ime jednog ili više teritorija na koje se ova izjava odnosi, da je Sud nadležan da prima podneske pojedinaca, nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca sukladno članku 34. ove konvencije.

Članak 57
Rezerve

1 Svaka država može, prilikom potpisivanja ove konvencije ili deponiranja instrumenta o ratifikaciji, izjaviti određenu rezervu u svezi sa svakom pojedinom odredbom Konvencije, u mjeri u kojoj bilo koji zakon koji je na snazi na njenom teritoriju nije u suglasnosti s tom odredbom. Ovaj članak ne dozvoljava rezerve općeg karaktera.

2 Svaka rezerva izražena na temelju ovog članka sadrži kratak prikaz zakona u pitanju.

Članak 58
Otkazivanje

1 Visoka strana ugovornica može otkazati ovu konvenciju samo po isteku roka od pet godina od dana kada je postala članica i šest mjeseci nakon obavijesti sadržane u notifikaciji upućenoj Generalnom tajniku Savjeta Europe, koji o tome obavještava ostale visoke strane ugovornice.

2 To otkazivanje ne oslobađa visoku stranu ugovornicu na koju se ovo odnosi od, njenih obveza prema ovoj konvenciji glede bilo kog čina kojim bi se te obveze kršile prije datuma stupanja otkaza na snagu.

3 Svaka visoka strana ugovornica koja prestaje da bude članica Savjeta Europe prestaje da bude članica ove konvencije pod istim uvjetima.

4 Prema odredbama iz prethodnih stavaka, Konvencija se može otkazati za svaki teritorij na koji je primjenjivana na temelju članka 56.

Članak 59. ***Potpis i ratifikacija***

1 Ova konvencija je otvorena za potpisivanje članicama Savjeta Europe. Ona podliježe ratifikaciji. Ratifikacije se deponiraju kod Generalnog tajnika Savjeta Europe.

2 Konvencija stupa na snagu pošto je deponirano deset instrumenata o ratifikaciji.

3 Za svaku potpisnicu koja ratifikaciju izvrši kasnije, Konvencija stupa na snagu danom deponiranja instrumenta o ratifikaciji.

4 Generalni tajnik Savjeta Europe obavještava sve članice Savjeta Europe o stupanju Konvencije na snagu, visokim stranama ugovornicama koje su je ratificirale i o deponiranju svakog instrumenta o ratifikaciji koje je kasnije izvršeno.

Sačinjeno u Rimu, 4. studeni 1950. godine, na francuskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom jedinom primjerku koji se deponira u arhivama Savjeta Europe. Generalni tajnik dostavlja ovjerene kopije svakoj potpisnici.

**PROTOKOL UZ KONVENCIJU O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH
SLOBODA
("Prvi protokol")**

Pariz, 20. III 1952. godine

Vlade potpisnice, kao članice Savjeta Europe:

Rješene da poduzmu korake kako bi osigurale zajedničko provođenje određenih prava i sloboda koje već nisu uključene u Dio I Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenog 1950. (u daljnjem tekstu "Konvencija"),

Sporazumjele su se o sljedećem:

**Članak 1.
*Zaštita imovine***

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utječu na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine sukladno općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

**Članak 2.
*Pravo na naobrazbu***

Nitko ne može biti lišen prava na naobrazbu. U vršenju svih svojih funkcija u oblasti naobrazbe i nastave država poštuje pravo roditelja da osiguraju takvu naobrazbu i nastavu koji su sukladni njihovim vlastitim vjerskim i filozofskim uvjerenjima.

**Članak 3.
*Pravo na slobodne izbore***

Visoke strane ugovornice se obvezuju da u primjerenim vremenskim razmacima održavaju slobodne izbore s tajnim glasovanjem, pod uvjetima koji osiguravaju slobodno izražavanje mišljenja naroda pri izboru zakonodavnih tijela.

**Članak 4
*Teritorijalna primjena***

Svaka visoka strana ugovornica može prilikom potpisivanja ili ratifikacije, ili u svako doba poslije toga, dostaviti Generalnom tajniku Savjeta Europe izjavu o tome u kom obujmu prihvaća da se odredbe ovog protokola primjenjuju na teritorijima za čije je međunarodne odnose odgovorna, a koje su navedene u izjavi.

Svaka visoka strana ugovornica koja je dostavila takvu izjavu glede prethodnog stavka može prema potrebi dostaviti novu izjavu kojom mijenja uvjete sadržane u ranijoj izjavi ili ukida primjenu odredbi ovog protokola u odnosu na bilo koji teritorij.

Izjava dana sukladno ovom članku smatra se kao da je dana sukladno stavku 1, članka 56. Konvencije.

Članak 5.
Odnos prema Konvenciji

Visoke strane ugovornice smatraju odredbe članka 1, 2, 3. i 4. ovog protokola kao dodatne članke Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se sukladno tom.

Članak 6.
Potpis i ratifikacija

Ovaj protokol je otvoren za potpis državama članicama Savjeta Europe potpisnicama Konvencije; on se ratificira istovremeno ili poslije ratifikacije Konvencije. On stupa na snagu poslije deponiranja deset instrumenata o ratifikaciji. U pogledu svake potpisnice koja ga bude ratificirala poslije toga, Protokol stupa na snagu na datum deponiranja instrumenta o ratifikaciji.

Instrumenti o ratifikaciji deponiraju se kod Generalnog tajnika Savjeta Europe, koji će sve članice obavijestiti o onim članicama koje su izvršile ratifikaciju.

Sačinjeno u Parizu dana 20. ožujka 1952. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponira u arhivama Savjeta Europe. Generalni tajnik će dostaviti ovjerene primjerke svakoj vladi potpisnici.

PROTOKOL BROJ 4. UZ KONVENCIJU O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA KOJIM SE OSIGURAVAJU ODREĐENA PRAVA I SLOBODE KOJE NISU UKLJUČENE U KONVENCIJU I PRVI PROTOKOL UZ NJU

Strasbourg, 16. IX 1963. godine

Vlade potpisnice, kao članice Savjeta Europe:

Rješene da poduzmu korake kako bi osigurale zajedničko provođenje određenih prava i sloboda koje već nisu uključene u Dio I Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenog 1950. (u daljnjem tekstu "Konvencija"), i u članke 1. do 3. Prvog protokola uz Konvenciju, potpisanog u Parizu 20. ožujka 1952,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.
Zabrana dužničkog zatvora

Nitko se ne može lišiti slobode samo zato što nije u stanju da ispuni ugovornu obvezu.

Članak 2.
Sloboda kretanja

1 Svako tko se zakonito nalazi na teritoriju jedne države ima, na tom teritoriju, pravo na slobodu kretanja i slobodu izbora boravišta.

2 Svako je slobodan da napusti bilo koju zemlju, uključujući i vlastitu.

3 Nikakva se ograničenja ne mogu postaviti u odnosu na ostvarivanje ovih prava osim onih koja su sukladna zakonu i koja su nužna u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti ili javne sigurnosti, radi očuvanja javnog poretka, za sprječavanje kriminala, za zaštitu morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

4 Prava iz stavka 1. mogu se također, u posebnim oblastima ograničiti sukladno zakonu i opravdati javnim interesom u demokratskom društvu.

Članak 3.
Zabrana protjerivanja vlastitih državljana

1 Nitko ne može biti protjeran, bilo pojedinačnom ili kolektivnom mjerom, s teritorija države čiji je državljanin.

2 Nitko ne može biti lišen prava da uđe na teritorij države čiji je državljanin.

Članak 4.
Zabrana skupnog protjerivanja stranaca

Zabranjeno je kolektivno protjerivanje stranaca.

Članak 5. ***Teritorijalna primjena***

1 Svaka visoka strana ugovornica može prilikom potpisivanja ili ratifikacije ovog protokola, ili u svako doba poslije toga, dostaviti Generalnom tajniku Savjeta Europe izjavu o tome u kom obujmu prihvaća da se odredbe ovog protokola primjenjuju na teritorijima za čije je međunarodne odnose odgovorna, a koje je navela u izjavi.

2 Svaka visoka strana ugovornica koja je dostavila takvu izjavu glede prethodnog stavka može prema potrebi dostaviti novu izjavu kojom mijenja uvjete sadržane u ranijoj izjavi ili ukida primjenu odredbi ovog protokola u odnosu na bilo koji teritorij.

3 Izjava data sukladno ovom članku smatra se kao da je data sukladno stavku 1, članka 56. Konvencije.

4 Teritorij svake države na koju se primjenjuje ovaj protokol na temelju ratifikacije ili prihvaćanja, i svaki teritorij na koji se ovaj protokol primjenjuje na temelju izjave te države date na temelju ovog članka, smatraju se odvojenim teritorijima u svrhe članka 2. i 3.

5 Svaka država koja je dala izjavu sukladno stavku 1 ili 2. ovog članka, može u svako vrijeme nakon toga, izjaviti u ime jednog ili više teritorija na koje se izjava odnosi da ona prihvaća nadležnost Suda, da prima podneske od pojedinaca, nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca, kako je utvrđeno u članku 34. ove konvencije u odnosu na sve ili bilo koji od članaka 1. do 4. ovog protokola.

Članak 6 ***Odnos prema Konvenciji***

Visoke strane ugovornice smatraju odredbe članaka 1. do 5. ovog protokola kao dodatne članke Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se sukladno tom.

Članak 7. ***Potpis i ratifikacija***

1 Ovaj protokol je otvoren za potpis državama članicama Savjeta Europe potpisnicama Konvencije; on se ratificira istovremeno ili poslije ratifikacije Konvencije. On stupa na snagu poslije deponiranja pet instrumenata o ratifikaciji. U odnosu na svaku potpisnicu koja ga bude ratificirala poslije toga, Protokol stupa na snagu na datum deponiranja instrumenta o ratifikaciji.

2 Instrumenti o ratifikaciji deponiraju se kod Generalnog tajnika Savjeta Europe, koji će sve članice obavijestiti o onim članicama koje su izvršile ratifikaciju.

U potvrdu čega su dolje potpisani, propisno ovlašteni u tom cilju, potpisali ovaj protokol.

Sačinjeno u Strasbourgu dana 16. rujna 1963. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponira u arhivama Savjeta Europe. Generalni tajnik će dostaviti ovjerene primjerke svakoj vladi potpisnici.

PROTOKOL BROJ 6. UZ KONVENCIJU O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA KOJI SE ODNOSI NA UKIDANJE SMRTNE KAZNE

Strasbourg, 28. IV 1983. godine

Države članice Savjeta Europe, potpisnice ovog protokola uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenog 1950. (u daljnjem tekstu: "Konvencija").

Smatrajući da promjene do kojih je došlo u nekoliko država članica Savjeta Europe izražavaju opću težnju ka ukidanju smrtne kazne,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Ukidanje smrtne kazne

Smrtna se kazna ukida. Nitko ne može osuditi na smrtnu kaznu ili pogubiti.

Članak 2.

Smrtna kazna za vrijeme rata

Država može u svom zakonodavstvu da predvidi smrtnu kaznu za djela izvršena u doba rata ili neposredne ratne opasnosti; takva kazna primijenit će se samo u slučajevima predviđenim zakonom i sukladno njegovim odredbama. Država obaviještava Generalnog tajnika Savjeta Europe o relevantnim odredbama tog zakona.

Članak 3.

Zabrana odstupanja

Nijedna odredba ovog protokola ne može se ukinuti na temelju članka 15. Konvencije.

Članak 4

Zabrana rezervi

Na odredbe ovog protokola ne mogu se stavljati rezerve na temelju članka 57. Konvencije.

Članak 5.

Teritorijalna primjena

1 Svaka država može prilikom potpisivanja ili deponiranja instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili potvrđivanju, da odredi teritorij ili teritorije na koje se ovaj protokol primjenjuje.

2 Svaka država može u svako doba poslije toga, putem izjave upućene Generalnom tajniku Savjeta Europe da proširi primjenu ovog protokola na bilo koji drugi teritorij naveden u izjavi. U odnosu na takve teritorije Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji slijedi poslije datuma prijema takve izjave od strane Generalnog tajnika.

3 Svaka izjava sačinjena na temelju prethodna dva stavka može, u odnosu na teritorije navedene u takvoj izjavi, da se povuče izjavom Generalnom tajniku. Povlačenje izjave ima djelovanje od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon dana kada je Generalni tajnik primio takvo obavještenje.

Članak 6. ***Odnos prema Konvenciji***

U odnosu na države članice odredbe članaka 1. do 5. ovog protokola smatraju se dodatnim člancima Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se sukladno tom.

Članak 7. ***Potpis i ratifikacija***

1 Ovaj protokol je otvoren za potpis državama članicama Savjeta Europe potpisnicama Konvencije; on podliježe ratifikaciji, prihvaćanju ili potvrđivanju. Država članica Savjeta Europe ne može da ratificira, prihvati ili potvrdi ovaj protokol ako nije istovremeno ili prethodno ratificirala Konvenciju.

2 Instrumenti o ratifikaciji, prihvaćanju ili potvrđivanju deponiraju se kod Generalnog tajnika Savjeta Europe.

Članak 8. ***Stupanje na snagu***

1 Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi poslije dana kada je pet država članica Savjeta Europe izrazilo svoj pristanak da su vezane ovim protokolom sukladno odredbama članka 7.

2 U odnosu na svaku državu članicu koja poslije toga izrazi svoj pristanak da je njime obvezna, Protokol stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi poslije datuma deponiranja instrumenta o ratifikaciji, prihvaćanju ili potvrđivanju.

Članak 9. ***Funkcije depozitara***

Generalni tajnik Savjeta Europe obaviještava države članice Savjeta o:

- a svakom potpisu;
- b deponiranju svakog instrumenta o ratifikaciji, prihvaćanju ili potvrđivanju;
- c svakom datumu stupanja na snagu ovog protokola sukladno člancima 5. i 8;
- d svakom drugom aktu, notifikaciji ili priopćenju u svezi s ovim protokolom.

U potvrdu čega su dolje potpisani, propisno ovlašteni za tu svrhu, potpisali ovaj protokol.

Sačinjeno u Strasbourgu dana 28. travnja 1983. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponira u

arhivama Savjeta Europe. Generalni tajnik će dostaviti ovjerene primjerke svakoj vladi potpisnici.

PROTOKOL BROJ 7. UZ KONVENCIJU O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

Strasbourg, 22. XI 1984. godine

Države potpisnice, članice Savjeta Europe,

Rješene da poduzmu korake kako bi osigurale zajedničko provođenje određenih prava i sloboda putem Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenog 1950. (u daljnjem tekstu "Konvencija"),

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Proceduralne zaštite u svezi sa protjerivanjem stranaca

1 Stranac koji zakonito boravi na teritoriju jedne države ne može se iz nje protjerati, osim na temelju odluke donijete sukladno zakonu, i ima pravo:

- a da podnese razloge protiv svog protjerivanja;
- b da se njegov predmet preispita; i
- c da u te svrhe bude zastupan pred nadležnim tijelom ili osobom ili osobama koje to tijelo odredi.

2 Stranac se može protjerati i prije nego što iskoristi svoje pravo na temelju stavka 1. a, b i c ovog članka, ako je protjerivanje nužno u interesu javnog poretka ili se zasniva na razlozima nacionalne sigurnosti.

Članak 2.

Pravo na žalbu u krivičnim stvarima

1 Svako tko je odlukom suda osuđen za krivično djelo ima pravo da njegovu osudu ili kaznu preispita viši sud. Ostvarivanje ovog prava, uključujući i temelje za njegovo korištenje, uređuje se zakonom.

2 Ovo pravo može podlijegati izuzecima u odnosu na djela manjeg značaja, koja su određena zakonom, ili u slučajevima kada je osobi u pitanju u prvom stupnju sudio najviši sud ili je bila osuđena na temelju žalbe na oslobađajuću presudu.

Članak 3.

Naknada za pogrešnu presudu

Ako je neka osoba bila pravomoćnom presudom osuđena zbog krivičnog djela i ako je kasnije njena presuda bila ukinuta ili je bila pomilovana zbog toga što neka nova ili novootkrivena činjenica neosporno ukazuje da se radilo o sudbenoj grešci, osoba koja je pretrpjela kaznu kao posljedicu takve osude dobit će naknadu sukladno zakonu ili praksi

dotične države, osim ako se ne dokaže da je ona u potpunosti ili djelomično odgovorna za to što nepoznata činjenica nije pravovremeno otkrivena.

Članak 4.

Pravo da se ne bude suđen ili kažnjen dvaput po istom predmetu

1 Nitkome se ne može suditi niti se može ponovo kazniti u krivičnom postupku u nadležnosti iste države za djelo zbog koga je već bio pravomoćno oslobođen ili osuđen sukladno zakonu i krivičnom postupku te države.

2 Odredbe prethodnog stavka ne sprječavaju obnovu postupka sukladno zakonu i krivičnom postupku date države, ako postoje dokazi o novim ili novootkrivenim činjenicama, ili ako je u ranijem postupku došlo do bitne povrede koja je mogla da utiče na njegov ishod.

3 Ovaj se članak ne može staviti izvan snage na temelju članka 15. Konvencije.

Članak 5.

Jednakost supružnika

U svezi s brakom, u toku braka i u slučaju njegovog raskida, supružnici imaju jednaka prava i odgovornosti u pogledu privatnopravnog karaktera međusobno i u svom odnosu prema djeci, pri sklapanju braka, za vrijeme braka i u slučaju raskida. Ovim člankom države ne sprječavaju poduzimanje takovih mjera koje su neophodne u interesu djece.

Članak 6.

Teritorijalna primjena

1 Svaka država može prilikom potpisivanja ili deponiranja instrumenta o ratifikaciji, prihvaćanju ili potvrđivanju, da odredi teritorij ili teritorije na koje se ovaj protokol primjenjuje i da navede mjeru do koje se obvezuje da će njegove odredbe primjenjivati na tom teritoriju ili teritorijima.

2 Svaka država može u svako doba poslije toga, putem izjave upućene Generalnom tajniku Savjeta Europe da proširi primjenu ovog protokola na bilo koji drugi teritorij naveden u izjavi. U odnosu na takve teritorije Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka od perioda od dva mjeseca kada Generalni tajnik primi takvu izjavu.

3 Svaka izjava sačinjena na temelju prethodna dva članka može, u odnosu na svaki teritorij naveden u takvoj izjavi, da se povuče ili izmjeni, notifikacijom upućenoj Generalnom tajniku. Povlačenje ili izmjena stupa na snagu od prvog dana u mjesecu nakon isteka dvomjesečnog perioda od datuma kada Generalni tajnik primi takvu notifikaciju.

4 Izjava data sukladno ovom članku smatrat će se kao da je data sukladno stavku 1. članka 56. Konvencije.

5 Teritorij svake države na koji se primjenjuje ovaj protokol na temelju ratifikacije, prihvaćanja ili potvrđivanja, i svaki teritorij na koji se ovaj protokol primjenjuje na temelju izjave te države na temelju ovog članka, mogu se smatrati odvojenim teritorijima u svrhu članka 1.

6 Svaka država koja je dala izjavu sukladno stavku 1 ili 2. ovog članka, može u svako vrijeme nakon toga izjaviti u ime jednog ili više teritorija na koje se izjava odnosi da ona prihvaća nadležnost Suda, da prima podneske od pojedinaca, nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca, kako je utvrđeno u članku 34. ove konvencije u odnosu na sve ili bilo koji od članaka 1. do 5. ovog protokola.

Članak 7. ***Odnos prema Konvenciji***

U odnosu na države članice odredbe članaka 1. do 6. ovog protokola smatraju se dodatnim člancima Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se sukladno tom.

Članak 8. ***Potpis i ratifikacija***

Ovaj protokol je otvoren za potpis državama članicama Savjeta Europe potpisnicama Konvencije. On se ratificira, prihvaća ili odobrava. Država članica Savjeta Europe ne može da ratificira, prihvati ili odobri ovaj protokol ako nije prethodno ili istovremeno ratificirala Konvenciju. Instrumenti ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja se deponiraju kod Generalnog tajnika Savjeta Europe.

Članak 9. ***Stupanje na snagu***

1 Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana mjeseca nakon isteka dvomjesečnog perioda od dana kada je sedam država članica Savjeta Europe izrazilo svoj pristanak da su vezane ovim protokolom sukladno odredbama članka 8.

2 U odnosu na svaku državu članicu koja poslije toga izrazi svoj pristanak da je njime obvezna, Protokol stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi poslije protoka dvomjesečnog perioda od dana kada je deponiran instrument o ratifikaciji, prihvaćanju ili potvrđivanju.

Članak 10. ***Funkcije depozitara***

Generalni tajnik Savjeta Europe obavještava države članice Savjeta o:

- a svakom potpisu;
- b deponiranju svakog instrumenta o ratifikaciji, prihvaćanju ili potvrđivanju;
- c svakom datumu stupanja na snagu ovog protokola sukladno člancima 6. i 9;
- d svakom drugom aktu, notifikaciji ili izjavi u svezi s ovim protokolom.

U potvrdu čega su dolje potpisani, propisno ovlašteni za tu svrhu, potpisali ovaj protokol.

Sačinjeno u Strasbourgu dana 22. studenog 1984. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponira

u arhivama Savjeta Europe. Generalni tajnik će dostaviti ovjerene primjerke svakoj vladi potpisnici.

PROTOKOL BR. 12 UZ KONVENCIJU ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA²

Rim 4. studenoga 2000. godine

Države članice Vijeća Europe potpisnice ove konvencije,

uzimajući u obzir temeljna načela prema kojima su sve osobe jednake pred zakonom i imaju pravo na jednaku pravnu zaštitu;

odlučne poduzeti daljnje korake za promicanje jednakosti svih osoba kolektivnim jačanjem opće zabrane diskriminacije putem Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda potpisane u Rimu 4. studenog 1950. (u daljnjem tekstu: Konvencija);

ponovno potvrđujući da načelo nediskriminacije ne sprječava države stranke u poduzimanju mjera za promicanje potpune i učinkovite jednakosti, pod uvjetom da postoji objektivno i razumno opravdanje za te mjere;

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

Opća zabrana diskriminacije

1 Uživane svih prava određenih zakonom osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.

2 Nikoga ne smiju diskriminirati javna tijela na bilo kojoj osnovi, kako je i navedeno u stavku 1.

Članak 2.

Teritorijalna primjena

1 Svaka država može, u trenutku potpisivanja ili deponiranja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatanju ili odobravanju, odrediti teritorij ili teritorije na koje će se primjenjivati ovaj protokol.

2 Svaka država može naknadno, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ovoga protokola na bilo koji drugi teritorij naveden u izjavi. U odnosu na takav teritorij, Protokol stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana kada glavni tajnik primi takvu izjavu.

3 Svaka izjava dana temeljem prethodna dva stavka se može, u odnosu na svaki teritorij utvrđen u takvoj izjavi, povući ili izmijeniti obaviješću upućenom glavnom tajniku. Povlačenje ili izmjena stupaju na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana kada glavni tajnik primi takvu obavijest.

² Prijevod na hrvatski jezik Ustavni sud Bosne i Hercegovine

4 Izjava dana sukladno ovom članku smatrat će se da je dana sukladno stavku 1. članka 56. Konvencije.

5 Svaka država koja je dala izjavu sukladno stavcima 1. i 2. ovoga članka može u bilo kojem trenutku nakon toga izjaviti, u ime jednog ili više teritorija na koje se izjava odnosi, da prihvaća nadležnost suda da zaprima pojedinačne zahtjeve nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca kako je predviđeno člankom 34. Konvencije u odnosu na članak 1. ovoga protokola.

Članak 3. ***Odnos prema konvenciji***

Države strane smatraju odredbe članka 1. i 2. ovoga protokola dopunskim člancima Konvencije i sve će se odredbe Konvencije primjenjivati sukladno tome.

Članak 4. ***Potpisivanje i ratifikacija***

Ovaj je protokol otvoren na potpisivanje državama članicama Vijeća Europe koje su potpisale Konvenciju. Protokol podliježe ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju. Država članica Vijeća Europe ne može ratificirati, prihvatiti ili odobriti ovaj protokol, a da prethodno ili istodobno nije ratificirala Konvenciju. Isprave o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju bit će deponirani kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 5. ***Stupanje na snagu***

1 Ovaj protokol stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana kada je deset država članica Vijeća Europe pristalo da budu obvezane Protokolom sukladno odredbama članka 4.

2 U odnosu na države članice koje naknadno izraze pristanak da budu obvezane Protokolom, Protokol stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon dana deponiranja isprave o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju.

Članak 6. ***Depozitarne funkcije***

Glavni tajnik Vijeća Europe je dužan obavijestiti sve države članice Vijeća Europe o:

- a svakom potpisu;
- b deponiranju svake isprave o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju;
- c svakom nadnevku stupanja na snagu ovoga protokola sukladno člancima 2. i 5;
- d svakom drugom aktu, obavijesti ili priopćenju u svezi ovog protokola.

U potvrdu navedenog su potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali ovaj protokol.

Sastavljeno u Rimu 4. studenoga 2000. na engleskom i francuskom, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom izvorniku koji će biti pohranjen u arhive Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe će dostaviti ovjerovljene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe.

**PROTOKOL BR. 13 UZ KONVENCIJU ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I
TEMELJNIH SLOBODA O UKIDANJU SMRTNE KAZNE U SVIM
OKOLNOSTIMA³**

Vilnius 3. svibnja 2002. godine

Države članice Vijeća Europe potpisnice ovog protokola,

uvjerene da je svačije pravo na život temeljna vrijednost u demokratskom društvu i da je ukidanje smrtne kazne bitno za zaštitu ovoga prava i puno priznavanje dostojanstva svojstvenog svim ljudskim bićima;

u želji za jačanjem zaštite prava na život zajamčenog Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisanoj u Rimu 4. studenoga 1950. (dalje: Konvencija);

primjećujući da Protokol br. 6 uz Konvenciju o ukidanju smrtne kazne, potpisan u Strassbourgu 28. travnja 1983, ne isključuje smrtnu kaznu za djela počinjena u vrijeme rata ili neposredne ratne opasnosti;

odlučne poduzeti konačan korak s ciljem ukidanja smrtne kazne u svim okolnostima;

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

Ukidanje smrtne kazne

Smrtna kazna se ukida. Nitko ne smije biti osuđen na takvu kaznu ili pogubljen.

Članak 2.

Zabrana derogiranja

Na temelju članka 15. Konvencije, odredbe ovoga protokola ne mogu se derogirati.

Članak 3.

Zabrana pridržavanja prava

Prava na temelju članka 57. Konvencije ne mogu se odnositi na odredbe ovoga protokola.

Članak 4.

Teritorijalna primjena

1 Svaka država može, prilikom potpisivanja ili deponiranja isprave o ratifikaciji, prihvatanju ili odobravanju, navesti područje ili područja na koja će se ovaj protokol primjenjivati.

2 Svaka država može naknadno, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ovoga protokola na bilo koje drugo područje koje je navedeno u izjavi. U

³ Isto

odnosu na to područje, ovaj protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji slijedi istekom razdoblja od tri mjeseca od dana kad glavni tajnik primi takvu izjavu.

3 Svaka izjava dana na temelju dvaju prethodnih stavaka glede bilo kojeg područja navedenog u takvoj izjavi može se povući ili preinačiti notificiranjem upućenim glavnom tajniku. Povlačenje ili preinaka stupa na snagu prvoga dana u mjesecu koji slijedi istekom razdoblja od tri mjeseca nakon dana kad glavni tajnik primi takvu notifikaciju.

Članak 5. ***Odnos prema konvenciji***

Države stranke smatraju odredbe članka 1. do 4. ovoga protokola dopunskim člancima uz Konvenciju i sve će se odredbe Konvencije primjenjivati sukladno tome.

Članak 6. ***Potpisivanje i ratifikacija***

Ovaj će protokol biti otvoren za potpisivanje državama članicama Vijeća Europe koje su potpisale Konvenciju. Protokol podliježe ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju. Država članica Vijeća Europe ne može ratificirati, prihvatiti ili odobriti ovaj protokol, ako nije prethodno ili istodobno ratificirala Konvenciju. Isprave o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju deponiraju se kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 7. ***Stupanje na snagu***

1 Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji slijedi istekom razdoblja od tri mjeseca nakon dana kada je deset država članica Vijeća Europe izrazilo svoj pristanak da bude obvezano ovim protokolom sukladno odredbama članka 6.

2 Za svaku državu članicu koja naknadno izrazi svoj pristanak da bude obvezana ovim protokolom, on stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji slijedi istekom razdoblja od tri mjeseca nakon dana deponiranja isprave o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju.

Članak 8. ***Funkcije depozitara***

Glavni tajnik Vijeća Europe obavijestit će sve države članice Vijeća Europe o:

- a svakom potpisu;
- b deponiranju svake isprave o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju;
- c danu stupanja na snagu ovoga protokola sukladno člancima 4. i 7;
- d svakom drugom aktu, obavijesti ili priopćenju koji se odnose na ovaj protokol.

U potvrdu toga su potpisani, propisno ovlašteni, potpisali ovaj protokol.

Sastavljeno u Vilniusu 3. svibnja 2002. na engleskom i francuskom, s tim da su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom izvorniku koji će biti pohranjen u arhiv Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe dostavit će ovjerovljene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe.

**PROTOKOL BR. 14 UZ KONVENCIJU ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I
TEMELJNIH SLOBODA KOJIM SE MIJENJA I DOPUNJAVA SUSTAV
KONTROLE KONVENCIJE⁴**

Strasbourg 13. svibnja 2004. godine⁵

Države članice Vijeća Europe, potpisnice ovog protokola uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koji je potpisan u Rimu 4. studenoga 1950. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija),

uzimajući u obzir Rezoluciju br. 1 i deklaraciju koja je usvojena na sastanku europskih ministara koji je bio posvećen ljudskim pravima i koji je održan u Rimu 3. i 4. studenoga 2000. godine;

uzimajući u obzir deklaracije koje je usvojio Komitet ministara na 109. sjednici (8. studenoga 2001. godine), 111. sjednici (7. studenoga 2002. godine) i 112. sjednici (15. svibnja 2003. godine);

uzimajući u obzir mišljenje br. 251 (2004) koje je Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila 28. travnja 2004. godine;

uzimajući u obzir žurnu potrebu da se izmijene i dopune određene odredbe Konvencije kako bi se dugoročno održala i poboljšala efikasnost sustava kontrole osobito u svjetlu sve većeg priliva radnih materijala pred Europskim sudom za ljudska prava i Komitetom ministara Vijeća Europe;

uzimajući u obzir naglašenu potrebu osiguravanja Sudu i dalje najistaknutije uloge u zaštiti ljudskih prava u Europi;

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

Članak 22. stavak 2. Konvencije se briše.

Članak 2.

Članak 23. Konvencije se mijenja i glasi:

"Članak 23 – Mandati i razrješenje

- 1 Suci se biraju na razdoblje od devet godina i ne mogu biti ponovno birani.
- 2 Mandat sucu ističe sa navršenih 70 godina starosti.

⁴ Isto

⁵ Usvojen u svibnju 2004. godine. Države članice Vijeća Europe obvezale su se da će ga ratificirati u roku od dvije godine.

3 Sudac obnaša svoju funkciju dok ne bude zamijenjen. Bez obzira na zamjenu, sudac rješava sve predmete koji su mu dati na razmatranje.

4 Nijedan sudac se ne razrješava funkcije izuzev ako ostali suci odluče dvotrećinskom većinom glasova da određeni sudac više ne ispunjava potrebne uvjete.

Članak 3.

Članak 24. Konvencije se briše.

Članak 4.

Članak 25. Konvencije postaje članak 24. Konvencije, mijenja se i glasi:

"Članak 24 – Pisarnica i izvjestitelji

1 Sud ima pisarnicu čije će se funkcioniranje i rad regulirati pravilima Suda.

2 Kad ga zastupa sudac pojedinac, Sudu pomažu izvjestitelji koji su odgovorni predsjedniku Suda. Izvjestitelji čine sastavni dio pisarnice.

Članak 5.

Članak 26. Konvencije postaje članak 25. ("Sud u plenarnom sazivu"), te se mijenja kako slijedi:

1 Točka-zarez mijenja zarez na kraju stavka d) i briše se riječ "i".

2 Točka-zarez mijenja točku na kraju stavka e).

3 Dodaje se novi stavak f) koji glasi:

"f podnijeti zahtjev sukladno članku 26. stavak 2."

Članak 6.

Članak 27. Konvencije postaje članak 26. te se mijenja i glasi:

"Članak 26 – Sudac pojedinac, komiteti, vijeća i Veliko vijeće

1 Radi razmatranja podnesenih predmeta Sud zasjeda kao sudac pojedinac, u komitetima od trojice sudaca, u vijećima od sedam sudaca i u Velikom vijeću od sedamnaest sudaca. Vijeća Suda osnivaju komitete na određeno vremensko razdoblje.

2 Na zahtjev Suda u plenarnom sazivu Komitet ministara može donijeti jednoglasnu odluku koja će se odnositi na određeno razdoblje i kojom će broj sudaca koji čine vijeća smanjiti na pet.

3 Kad Sud zastupa sudac pojedinac, on ne razmatra aplikaciju protiv Visoke strane ugovornice u čije ime je taj sudac imenovan.

4 Sudac koji je izabran u ime Visoke strane ugovornice će biti *ex officio* član vijeća i Velikog vijeća. Ako takvog nema, ili ako taj sudac ne može sudjelovati u zasjedanju, onda predsjednik Suda određuje osobu koja će raditi u svojstvu suca sa spiska koji je unaprijed dostavila Strana.

5 Veliko vijeće također čine predsjednik Suda, dopredsjednici, predsjedatelj vijeća i drugi suci koje se odabiru sukladno pravilima Suda. Kad se predmet proslijedi Velikom vijeću na temelju članka 43, nijedan sudac iz vijeća koje je donijelo odluku ne zasjeda u Velikom vijeću uz izuzetak predsjedatelja vijeća i suca koji je zasjedao u ime Visoke strane ugovornice."

Članak 7.

Novi članak 27. se dodaje nakon novog članka 26. i glasi:

"Članak 27 – Nadležnost suca pojedinca

1 Sudac pojedinac može proglasiti nedopustivom ili brisati sa liste predmeta aplikaciju koje je podnesena na temelju članka 34. i takva se odluka može donijeti bez daljnjeg razmatranja.

2 Odluka je konačna.

3 Ako sudac pojedinac ne proglasi aplikaciju nedopustivom ili je ne briše sa liste predmeta ona se prosljeđuje komitetu ili vijeću na daljnje razmatranje."

Članak 8.

Članak 28. Konvencije se mijenja i glasi:

"Članak 28 – Nadležnost komiteta

1 U odnosu na aplikaciju koje je podnesena na temelju članka 34, komitet može jednoglasno

a proglasiti je nedopustivom ili je brisati sa liste predmeta i takva se odluka neće dalje razmatrati; ili

b proglasiti je dopustivom i istodobno donijeti odluku u meritumu ako pitanje u konkretnom predmetu, koje se odnosi na tumačenje i primjenu Konvencije i protokola uz Konvenciju, spada u djelokrug prakse Suda.

2 Odluke i presude iz stavka 1. su konačne.

3 Ako sudac koji je izabran u ime Visoke strane ugovornice nije član komiteta, komitet može u bilo kojoj fazi postupka pozvati navedenog suca da zauzme mjesto jednog člana komiteta uzevši u obzir sve relevantne faktore, uključujući i to je li Strana pobijala primjenu postupka iz stavka 1b."

Članak 9.

Članak 29. Konvencije se mijenja kako slijedi:

1 Stavak 1. se mijenja i glasi: "Ako se ne donese odluka sukladno čl. 27. i 28. ili ako se ne donese presuda sukladno članku 28, vijeće odlučuje o dopustivosti i meritumu pojedinačnih aplikacija koje su podnesene na temelju članka 34. Odluka o dopustivosti se može posebice donijeti."

2 Dodaje se nova rečenica na kraju stavka 2. koja glasi: "Odluka o dopustivosti se donosi posebice izuzev ako Sud, u iznimnim slučajevima, odluči drukčije."

3 Stavak 3. se briše.

Članak 10.

Članak 31. Konvencije se mijenja kako slijedi:

1 Riječ "i" na kraju stavka a) se briše.

2 Stavak b) postaje stavak c). Dodaje se novi stavak b koji glasi:

"b odlučuje o pitanjima koja Sudu proslijedi Komitet ministara sukladno članku 41. stavak 4; i".

Članak 11.

Članak 32. Konvencije se mijenja kako slijedi:

Nakon broja 34 na kraju stavka 1. dodaje se zarez i broj 46.

Članak 12.

Članak 35. stavak 3. se mijenja i glasi:

"3 Sud proglašava nedopustivim sve pojedinačne aplikacije koje se podnesu na temelju članka 34. ako smatra:

- a da je aplikacija inkompatibilna s odredbama Konvencije i protokola uz Konvenciju, da je očito neutemeljena, da je zlouporabljeno pravo na pojedinačnu aplikaciju, ili
- b da aplikant nije pretrpio značajniju štetu izuzev ako poštivanje ljudskih prava, kako je to definirano u Konvenciji i protokolima uz Konvenciju, zahtijeva razmatranje aplikacije u meritumu, te pod uvjetom da se nijedan predmet ne može odbaciti po ovom osnovu ako ga domaći sud nije razmotrio na odgovarajući način."

Članak 13.

Novi stavak 3. se dodaje na kraju članka 36. Konvencije i glasi:

"3 Komesar za ljudska prava Vijeća Europe može podnositi primjedbe u pisanom obliku i sudjelovati na saslušanjima u svim predmetima pred vijećima ili Velikim vijećem."

Članak 14.

Članak 38. Konvencije se mijenja i glasi:

"Članak 38 – Razmatranje predmeta

Sud razmatra predmet zajedno sa zastupnicima strana i, po potrebi, pokreće istragu. Visoke strane ugovornice osiguravaju sva nužna sredstva za efikasnu provedbu istrage."

Članak 15.

Članak 39. Konvencije se mijenja i glasi:

"Članak 39 – Sporazumno rješenje

1 Sud se može u bilo kojoj fazi postupka staviti na raspolaganje stranama u smislu omogućavanja sporazumnog rješenja spora na temelju poštivanja ljudskih prava kako je to definirano u Konvenciji i protokolima uz Konvenciju.

2 Postupak koji se vodi sukladno stavku 1. je povjerljive naravi.

3 Ako se postigne sporazumno rješenje Sud donosi odluku o brisanju predmeta sa liste predmeta. U odluci se ukratko navodi činjenično stanje i postignuto rješenje.

4 Odluka se prosljeđuje Komitetu ministara koji vrši nadzor nad izvršavanjem sporazumnog rješenja sukladno odluci."

Članak 16.

Članak 46. Konvencije se mijenja i glasi:

"Članak 46 – Obvezujući karakter i izvršavanje presuda

1 Visoke strane ugovornice se obvezuju da će poštivati konačne presude Suda u svim predmetima u kojima su one stranke.

2 Konačna presuda Suda se prosljeđuje Komitetu ministara koji vrši nadzor nad njezinim izvršavanjem.

3 Ako Komitet ministara smatra da tumačenje konačne presude ometa nadziranje njezinog izvršavanja, Komitet može proslijediti to pitanje Sudu da donese rješenje o tumačenju. Da bi se navedeno pitanje prosljedilo, potrebni su glasovi dvotrećinske većine zastupnika koji imaju pravo sudjelovanja u radu Komiteta.

4 Ako Komitet ministara smatra da se Visoka strana ugovornica odbija povinovati konačnoj presudi u predmetu u kojem je ona jedna od stranki, Komitet može, nakon što zvanično obavijesti tu Stranu i nakon što donese odluku glasovima dvotrećinske većine zastupnika koji

imaju pravo sudjelovanja u radu Komiteta, prosljediti Sudu pitanje je li navedena Strana ispunila svoju obvezu iz stavka 1.

5 Ako Sud ustvrdi povredu stavka 1, predmet se prosljeđuje Komitetu ministara koji treba razmotriti koje mjere treba poduzeti. Ako Sud ustvrdi da nije bilo povrede stavka 1, predmet se prosljeđuje Komitetu ministara koji zaključuje razmatranje predmeta."

Članak 17.

Članak 59. Konvencije se mijenja kako slijedi:

- 1 Dodaje se novi stavak 2. koji glasi:
"2 Europska unija može pristupiti ovoj konvenciji."
- 2 Stavci 2, 3. i 4. postaju stavci 3, 4. i 5.

Završne i prelazne odredbe

Članak 18.

1 Ovaj protokol ostaje otvoren za potpisivanje zemljama članicama Vijeća Europe koje su potpisnice Konvencije i koje mogu izraziti svoju suglasnost da su obvezane:

- a potpisivanjem bez pridržavanja prava na ratifikaciju, prihvaćanje ili odobravanje; ili
- b potpisivanjem koje je podložno ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju nakon kojeg slijedi ratifikacija, prihvaćanje ili odobravanje.

2 Instrumenti ratifikacije, prihvaćanja ili odobravanja se deponiraju kod generalnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 19.

Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od nadnevka na koji sve Strane izraze suglasnost da će poštivati Protokol sukladno odredbama članka 18.

Članak 20.

1 Od nadnevka stupanja na snagu ovog protokola njegove se odredbe primjenjuju na sve aplikacije koje su u procesu rješavanja pred Sudom kao i na sve presude čije je izvršavanje pod nadzorom Komiteta ministara.

2 Novi kriterij za dopustivost koji je uključen u članak 35. stavak 3.b. Konvencije na temelju članka 12. ovog protokola se ne primjenjuje na aplikacije koje su proglašene dopustivim prije nego što je ovaj protokol stupio na snagu. Vijeća i Veliko vijeće mogu primjenjivati navedeni kriterij za dopustivost dvije godine nakon stupanja na snagu ovog protokola.

Članak 21.

Mandat sudaca čiji se prvi mandat poklapa s nadnevkom stupanja na snagu ovog protokola se produljuje ipso jure tako da obuhvati ukupno razdoblje od devet godina. Ostali suci će obavljati svoj mandat koji će se ipso jure produljiti dvije godine.

Članak 22.

Generalni tajnik Vijeća Europe obavještava države članice Vijeća Europe o:

- a svim potpisima;
- b deponiranju instrumenata ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja;
- c nadnevkü stupanja na snagu ovog protokola sukladno članku 19; i
- d svim aktima, obavještenjima ili dopisima u svezi ovog protokola.

U potvrdu navedenog su potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali ovaj protokol.

Sastavljeno u Strasbourgu 13. svibnja 2004. godine na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom izvorniku koji će biti pohranjen u arhivu Vijeća Europe. Generalni tajnik Vijeća Europe će dostaviti ovjerene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe.